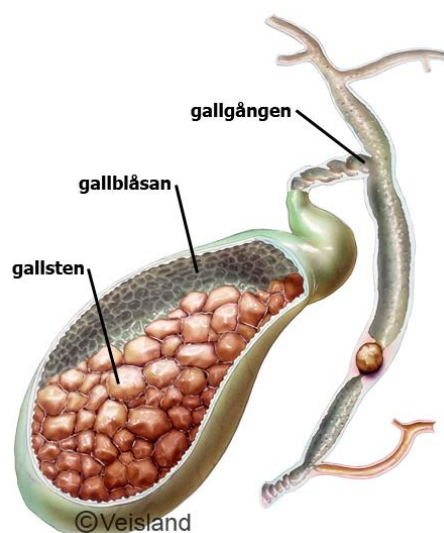

Patientinformation

Akutmottagningen, NU-sjukvården, Norra Älvsborgs Länssjukhus, NÄL

Gallstenssjukdom

Galla bildas i levern och lagras i gallblåsan för att sedan tömmas ut i tolvfingertarmen i samband med att du äter. Gallan bidrar då till matsmältningen och upptag av bland annat fett och vitaminer. Det är vanligt att gallstenar bildas i gallblåsan och det behöver inte ge några symtom. Gallsten som bildas i gallblåsan kan fastna i gallblåsehalsen och ge gallstensanfall samt i vissa fall inflammation i gallblåsan eller bukspottskörteln. Gallstenar är ett slags kristaller som bildas oftare om du äter mycket fet mat, är överviktig eller har ärvda anlag för gallstenar.

Symtom

Vid ett gallstensanfall får du vanligtvis attacker av kraftig smärta under höger revbensbåge. Smärtan kan även gå ut ryggen samt upp mot höger axel. Det är ofta associerat med illamående, kräkningar och svettningar. Gallstensanfallet uppkommer när en sten fastnar i gallvägen eller i gallblåsehalsen så att gallan inte kan passera förbi ut i tarmen. Allt som oftast kan gallan passera i ett senare skede. Vid ett okomplicerat gallstensanfall är du smärtpåverkad i ca 1 - 6 timmar. Vid samtidig feber, allmänpåverkan eller längre smärtduration kan detta misstänkas

bero på ett allvarligare tillstånd såsom inflammerad gallblåsa, bukspottskörtelinflammation eller inkilad sten i gemensamma gallgången.

Diagnostik

Vid gallstensanfall är inte sällan leverprover måttligt förhöjda liksom inflammationsprover. Blod- och leverprover brukar vara mer förhöjda vid inflammerad gallblåsa. Vid bukspottskörtelinflammationen brukar blodproverna visa påtagligt förhöjd nivå av amylas, ett hormon som utsöndras från bukspottskörteln. Ultraljud efter fasta i 6 - 8 timmar är den bästa undersökningen för att påvisa gallsten samt inflammerad gallblåsa. Diagnos kan även ställas genom skiktröntgen.

Behandling

Första behandlingen på akutmottagningen är vanligen en smärtstillande och kramplösande spruta, alternativt stolpiller. Om detta ger god effekt och proverna ser bra ut brukar du kunna gå hem med recept på smärtstillande stolpiller att ta vid behov.

Uppföljning

Ett okomplicerat gallstensanfall kan behöva följas upp med ett ultraljud inom några veckor. Diagnosen behöver bekräftas med någon typ av röntgen för att vara säker på orsaken. Om det endast rör sig om ett enstaka anfall behövs det inte alltid gås vidare med utredning med bilddiagnostik (röntgen). Om du har upprepade besvär som tolkas vara relaterade till gallsten kan det bli aktuellt med operation där gallblåsan tas bort. Om du får nya gallstensanfall med feber eller om dina smärtstillande mediciner inte hjälper ska du uppsöka akutmottagningen.